

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Abonementna za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 13. oktobra 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 122.

Ing. M. Šuklje:

Železniške blagovne tarife.

Že mesec dni razpravlja Tarifni odbor o povišanju blagovnih tarif, in se naj to povišanje ne izvede linearno, marveč po vrsti blaga. Podražil bi se prevoz za one vrste, ki tako podražitev še prenesejo. Stvar je v tem, da hoče ministrstvo saobračaja dvigniti dohodke železniške uprave za 400 do 500 milijonov dinarjev, češ da se mora vsaj deloma pokriti izkazani primanjkljaj. Posebno mučno in nerodno pa je, da se napoveduje povišanje tarif baš v času, ko je naše gospodarstvo utrpelo ogromno škodo vsled pomanjkanja vagonov! Naše železniške tarife so dosti visoke in v večini postavk znatno višje nego so tarife sosednih držav. Če pa se govori o povišanju tarif za nekatere artikole, potem se naravno misli le na take artikole, ki se prevažajo v velikih množinah, kjer utegne povišanje v resnici doprinesiti izdatne vsote. Tako pridejo v poštev zlasti premog, les in opeka. Dober del računa naj zopet plača Slovenija!

Meseca avgusta 1928 je nastopilo izredno pomanjkanje vagonov, ki je naši deželji prizadelo škodo, katera gre v stotine milijonov. Meseca septembra se je zdelo, da bo železniški promet sploh prenehal, kajti dostava vagonov ni krila niti 10% potrebe. Železniška uprava ne more odvrniti očitka, da je po večini ona zakrivila tako nemogoče stanje in vse krute posledice. Priznati pa moramo, da je vlada energično pritislila na upravo železnic ter jo zadržala iz lene zaspasnosti. Položaj se je prilično izboljšal. Zato pa nam preti nova kazen v obliki podražitve prevoznih tarif za najvažnejše naše proizvode. Pametni ljudje sodijo, da bi se dohodki državnih železnic izdatno povečali, če bi se železniški promet vršil v redu in točno, in če bi se pravilno odvažalo blago, ki čaka na odpremo. Nikakor pa ni dopustno, da naj naše gospodarstvo s povišanimi tarifami nadomesti izpadek, ki ga je železniška uprava sama zakrivila, ker ni opravila naročenih prevozov.

Splošno se smatra, da je problem konkuriranja železniškega prevoza s cenejšim transportom po plovnih rekah težaven. Pravijo: udarjeni smo, ker je vodna pot po Savi in Donavi toliko cenejša; kako naj pride blago iz Slovenije v Srbijo, ko moramo plačati dragi železniški prevoz, dočim ima avstrijska in nemška roba na razpolago vodo navzdol. Ministrstvo saobračaja rešuje ta težavni problem na dosti enostaven način, da namreč poviša železniške tarife, baš kakor da se naj železniški transport na večje distance sploh opusti. Potem bo dosti lokomotiv in vagonov.

Mi zahtevamo drugačno rešitev tega problema. Zahtevati moramo, da se naj blagovne tarife povsod tam, kjer naj konkurirajo z vodno cesto, znižajo v toliki meri, da se bistveno približajo vodnim tarifam! Neka razlika sme ostati, ker je železniški prevoz prikladnejši in sigurnejši. Da pa bi iz tarifarnih razlogov uživala inozemska roba na naših domačih tržiščih nedosežno prednost pred domačo robo, je docela absurdno!

Dosedaj se menda ni nihče osmelil do teze, ki je gori izrečena, da se naj železniške tarife — v konkurenci z vodnimi — ravnajo po slednjih. Ta zahteva pa ni tako paradokсна, kakor se morda zdi na prvi pogled. Nedvom-

no je, da uživata država in narod znatne koristi od cenene rečne plovbe. Te koristi se dajo izraziti ne le v naštevaju, marveč tudi v številkah. Ravnotako pa se bi dale naštet in v številkah izraziti koristi iz enako cenih konkurenčnih železniških tarif. Premog in les iz Slovenije bi se bolje prodala in v Srbiji ceneje kupila, dobiček tukaj in tam. In naravno da bi davčni aparat veseleje škripal, ker bi bilo vse več blagostanja in prometa. Končno bi niti železnice ne imele znatne izgube, če bi namreč poslovale v redu in se zavedale, da je treba skrbeti za zadosten park lokomotiv in vagonov. Kajti naloga železnic je, da prevažajo robo.

Vsak državljani bi železnicam privoščil ugodno bilanco. Toda: državne železnice niso pridobitno podjetje v tem smislu, da morajo za vsako ceno izkazati dobiček. Železna cesta je pač cesta, in ceste niso pridobitna podjetja v onem smislu. Fiskalno naziranje gospodov zastopnikov ministrstva saobračaja, kakor ga kažejo in poudarjajo v razpravah tarifnega odbora, je popolnoma pogrešno in utegne prizadeti državni nenadomestno škodo. Sedaj se več ne govori o komercijalizaciji železnic, zato pa se je razpaslo neko profitistično razpoloženje, ki izvira iz kvarnega fiskalizma. Bridko razočaranje so doživeli zastopniki gospodarskih naprav, trgovci in industriji, ki so bili povabljeni na ankete tarifnega odbora v Celje in v Zagreb. Njih argumenti niso našli prijaznih

ušes, železniška uprava vztraja na svojem apetitu.

Tarifni odbor je le posvetovalen organ ministrstva. Vendar je kazal zdravo stremljenje, spraviti tarife v sklad z gospodarskimi potrebami dežele. Ko pa je ministrstvo saobračaja na posvetovanjih v Beogradu, v dneih 1. do 8. oktobra t. l. le ostalo pri zahtevi po znatnem povišanju tarif za masne artikole, tedaj se je pojavil usodepoln razkol v samem tarifnem odboru. Gospodje iz južnih krajev so iznenada pokazali željo otestiti se konkurence slovenskih producentov, in šli so v boj proti slovenskim mlinom in opekarnam, proti slovenskemu lesu in premogu. Prišlo je celo tako daleč, da se je propagirala kilometrska tarifa, tedaj tarifa, ki naj enakomerno raste z daljino! Na žalost smo opazili, da se je velevažnih posvetovanj Tarifnega odbora v Beogradu udeležil samo eden naših zastopnikov v odboru, gospod Ivan Mohorič, dočim so manjkali vsi ostali trije gospodje! Ne morem, da ne bi prav krepko grajal take zamudnosti.

Slovenske gospodarske korporacije so priglasile svoje odločne proteste proti povišanju tarif za naše pglavitne proizvode. Gotovo je, da bodo ti protesti imeli vsaj delen uspeh. Pravilno pa bodo državne železnice poslovale šele takrat, ko se bo železniška uprava zavedala svojih nalog in ko se bo odrekla pogrešenemu fiskalizmu.

Naš uvoz v avgustu 1928.

Po podatkih naše trgovinske statistike, ki jo objavlja »Privredni Pregled«, znaša naš uvoz v mesecu avgustu t. l. 125.103 ton v vrednosti 645.407.257 Din, medtem ko je v tem mesecu minulega leta znašal 132.040 ton v vrednosti 629.579.106 Din. Iz tega se vidi, da je naš uvoz padel v mesecu avgustu t. l. za 6945 ton ali za 5.26%, po vrednosti pa narasel za 15.828.151 Din ali za 2.51%. Ako primerjamo uvoz glavnih predmetov v mesecu avgustu t. l. z uvozom teh predmetov z istim mesecem minulega leta, vidimo, da je v mesecu avgustu t. l. najbolj padel uvoz bombaževe tkanine (manj za 366 ton v vrednosti 26.1 milij. dinarjev). Poleg tega je padel uvoz svilene tkanine za 3 tone v vrednosti 47 milij. Din, železnega lima za 1376 ton v vrednosti 4.1 milij. Din, surove kave za 303 tone v vrednosti 3.9 milij. Din, volnene tkanine za 52 ton v vrednosti 3 milij. Din, surovega bombaža za 212 ton v vrednosti 2.9 milij. Din itd.

Na drugi strani pa se opazi povečanje uvoza železniškega materiala (več 8739 ton v vrednosti 29.1 milij. Din), dalje povečanje uvoza strojev, raznih aparatov (več 850 ton v vrednosti 11.5 milij. Din) in uvoza sladkorja (več 2823 ton v vrednosti 10.7 milij. Din). Poleg tega se je še povečal uvoz železa — predelanega in nepredelanega — za 5.7 milij. Din, riža za 4 milij. Din, surove nafte za 3.9 milij. Din itd.

Celokupen izvoz za prvih 8 mesecev t. l. znaša 975.479 ton v vrednosti 5 milijard 87.256.383 Din, a za isto dobo minulega leta 804.225 ton v vrednosti 4.542.829.885 Din. Torej je naš uvoz večji za prvih osem mesecev t. l. za 171.254 ton ali 21.29% v vrednosti 544.426.498 dinarjev ali 11.98%.

Najvažnejši predmeti našega uvoza v mesecu avgustu t. l. so bili:

	Količina v tonah	Vrednost v milij. Din
Bombaževe tkanine	1.054	67.0
volnene tkanine	285	43.7
stroji, sprave in aparati	2.524	39.3
tračnice in različni železniški material	9.529	32.1
razni železni izdelki	2.494	26.7
surov bombaž	638	17.1
surova kava	688	16.4
kože domačih živali	542	13.7
riž	3.054	13.6
sladkor	3.363	13.4
kamena in morska sol	5.483	13.1
predelano in napolpredelano železo	5.114	13.0
elektrotehnični predmeti	263	12.6
premog	35.050	12.4
prevozna sredstva	403	10.8
volneno predivo	133	10.3
vreče	610	8.6
surova nafta	8.462	8.1
železni lim	2.168	7.6
svilene tkanine	15	6.5
tiskarski papir	1.062	5.6
železne cevi	988	5.2
rastlinska olja	510	4.9
vse ostalo	39.880	207.5
skupaj	125.103	645.4

Prvih 10 uvoznih predmetov smo uvozili v mesecu avgustu iz sledečih glavnih dežel:

Bombaževe tkanine iz: Češkoslovaške 498 ton v vrednosti 30.3 milij. Din ali 45.31%; Italije 300 ton v vrednosti 19 milij. Din ali 21.34%; Avstrije 118 ton v vrednosti 7.7 milij. Din ali 11.56%.

Volnene tkanine iz: Češkoslovaške 131 ton v vrednosti 18.6 milij. Din ali 42.57 odstotkov; Avstrije 63 ton v vrednosti 10 milij. Din ali 22.77%; Nemčije 28 ton v vrednosti 4.5 milij. Din ali 10.35%.

Stroji, sprave in aparati iz: Nemčije 982 ton v vrednosti 16.3 milij. Din ali

41.48%; Avstrije 482 ton v vrednosti 6.3 milij. Din ali 16.14%; Madžarske 344 ton v vrednosti 5.5 milij. Din ali 13.95%.

Bombaževo predivo iz: Italije 315 ton v vrednosti 12.2 milij. Din ali 33.77%; Češkoslovaške 206 ton v vrednosti 8.9 milij. Din ali 24.63%; Avstrije 79 ton v vrednosti 4.8 milij. Din ali 13.31%.

Tračnice in železniški material iz: Češkoslovaške 5703 tone v vrednosti 18.2 milij. Din ali 56.60%; Poljske 2683 ton v vrednosti 8.6 milij. Din ali 26.86%; Avstrije 970 ton v vrednosti 4.2 milij. Din ali 13.16%.

Razni železni predmeti iz: Avstrije 798 ton v vrednosti 10.4 milij. Din ali 38.98 odstotkov; Nemčije 925 ton v vrednosti 9.4 milij. Din ali 35.10%; Češkoslovaške 207 t v vrednosti 3 milij. Din ali 11.14%.

Surov bombaž iz: Zedinjenih držav 344 ton v vrednosti 11.3 milij. Din ali 65.95%; Indije Anglije 293 ton v vrednosti 5.8 milij. Din ali 34.05%.

Surova kava iz: Brazilije 587 ton v vrednosti 14 milij. Din ali 85.68%; Anglije 65 ton v vrednosti 1.5 milij. Din ali 9.07%; Italije 23 ton v vrednosti 0.5 milij. Din ali 2.78%.

Kože — nepredelane — domačih živali iz: Italije 185 ton v vrednosti 2.7 milij. Din ali 19.58%; Holandije 88 ton v vrednosti 2 milij. Din ali 14.82%; Nemčije 60 ton v vrednosti 1.8 milij. Din ali 13.30%.

Riž olušen iz: Italije 2101 tona v vrednosti 9.7 milij. Din ali 71.43%; Indije Anglije 806 ton v vrednosti 0.9 milij. Din ali 2.42%.

Trgovinska bilanca. Za prvih osem mesecev t. l. je znašal naš izvoz 3.874.6 milij. Din, a uvoz 5.087.2 milij. Din. Iz tega je razvidno, da je naša trgovinska bilanca pasivna za prvih osem mesecev, t. j. za 1.212.6 milij. Din ali za 23.84%.

HMELSKIM TRGOVCEM IN HME-LJARJEM.

Tvrška I. Lavrič & Comp. v Strasbourgu (Francija) je sporočila sekciji hmeljskih trgovcev pri sreskem gremiju trgovcev v Celju, da prevzema hmelj v komisijsko prodajo; posebnost je želi naš hmelj iz Slovenije, da ga plasira na francoskem in belgijskem trgu. Pripominja, da doseže najboljše cene. V zadnjem času prodaja štajerski hmelj po 850 do 970 frankov za 50 kg franco neocarinjeno Strassbourg. Vsem hmeljskim trgovcem in hmeljarjem priporočamo gorenjo tvrško, ki se bo kot slovensko podjetje gotovo bolj potrudila za prodajo slovenskega hmelja kakor pa tuje tvrške. Naslov tvrdke: I. Lavrič & Co., Strassbourg, Rue de Vieux-Marché-aux-Vins. — Načelstvo.

* * *

ZA POSPEŠEVANJE KULTURE LANU V NAŠI DRŽAVI.

Kakor poročajo iz Beograda, je kmetijsko ministrstvo odobrilo 100.000 Din za pospeševanje kulture lanu v naši državi. Ta vsota je namenjena za nakup lanenega semena v Litvi, ki se bo prodajalo kmetovalcem v sremski in osi-ješki oblasti po 300 Din za meterski stot, dočim znaša cena v prosti trgovini okrog 900 Din. Seme bo delila kmetovalcem osješka tvrška Industrija lana d. d., prej Ivan Fiedler. Za produkcijo lanu je že nekaj let konjunktura zelo ugodna, ker svetovna produkcija ne zadostuje za potrebe konsuma.

Fr. Zelenik:

Z veseljem.

Nek učenjak je trdil, da boječnost v splošnem in bojazen pred predpostavljanimi posebej ovira napredek na raznih poljih.

Trditve tega učenjaka izpopolnimo s tem, da rečemo: Glavno zlo naše dobe je bojazen ali strah pred delom, katerega označujemo tudi z besedo lenoba. Ne protestirajte proti tej trditvi, ampak izprašajte si vest vsi skupaj, pa bomo našli, da v vsakem izmed nas tiči več ali manj bojazni pred delom, katerega se lotimo navadno še le tedaj, ko se mu ne moremo več izogniti ali ko smo primorani, da ga izvršimo.

Pomagajmo si z nekaterimi primeri iz življenja.

Vsak trgovec prav dobro ve, da redno in točno plačevanje mu veča zaupanje dobaviteljev in dober glas. Pa kljub temu zavlačuje plačila, se ne more spraviti do tega, da bi izvršil nakazila, čeravno bi lahko plačal. Vedno je pri rokah izgovor, da ni časa. Kolikokrat zmanjka kakega blaga, ker nismo imeli časa, da bi pogledali zalogo in pravočasno naročili. Koliko dobrih misli in načrtov se ne izvede, ker pravimo in si predstavljamo, da ni časa, koliko procesov se vleče dolgo časa, koliko vlog in prošelj leži mesece in mesece ali celo leta neresenih, kolikokrat je izložbeno okno že zastarelo in ne vleče več, pa ga ne obnovimo, na prodajniški mizi leži večkrat blago, ki že dolgo časa ne spada več tja, ker ni čas za prodajo, se more prodajati le v določenih dobah itd. Navedli bi lahko še mnogo primerov zavlačevanja dela, ker se izgovarjamo, na nimamo časa. Bodimo odkritosrčni in priznajmo, da ni krivo pomanjkanje časa, ampak strah pred delom, lenoba. Lenoba krijemo z izgovorom pomanjkanja časa. Posebno se bojimo dela in ga odlašamo, ako zahteva od nas več napora, pazljivosti in prisotnosti duha.

Nihče ne more zanikati, da vsako nemudoma, z veseljem in zanimanjem priče delo ni težko in doniša koristi posamezniku in obratu. Ako vršimo delo z veseljem, nam ni težko.

Delo pa, katero ne vršimo z veseljem in z zanimanjem, ga težko vršimo, nam je v breme. Zanimanje in veselje je že polovico uspeha.

Otresimo se bojazni pred delom, lenobe, spoštujemo delo, izvršujemo ga z veseljem, pa nam ne bo težko, pač pa smo dosegli že polovico uspeha. Kako lahko se kaj naučimo in si zapomnimo, ako nas zanima. Kolikokrat slišimo izgovor: Danes se mi pa prav nič ne zljubi. Komur se nič ne zljubi, tisti tudi težko dela in ne more računati na uspeh.

Ako pa hočemo, da nam bo delo lahko in nam bo prineslo uspeh, tedaj se lotimo vsakega dela nemudoma in z veseljem.

SVETOVNI ŽITNI PRIDELEK.

Po zadnjih statističnih ugotovitvah bo znašal letošnji svetovni pšenični pridelek z Avstralijo in Argentino vred 469 milijonov kvarterjev proti 435 lanskim milijonom. Plus 34 milijonov znači doselej še nedosežen rekord; od tega plusa pride samo na U. S. A. in na Kanado 23 milijonov kvarterjev. Čeprav gradijo v teh dveh deželah zmeraj nove elevatorje, spravijo ogromni pridelek le prav težko pod streho. To tem bolj, ker se zaloge le počasi redčijo, vsled majhnega veselja do nakupa. Rži ima Evropa še dosti; pravijo pa, da to ne bo trajno. Na trgu kornice se je tendenca utrdila, ker so se dovozi iz Amerike zelo zmanjšali. Vzrok je zvišana lastna potreba ameriškega kmetijstva, ker je število živine močno naraslo. Pravijo, da se pšeničnim poolom ne bo posrečilo, da bi ceno dvignili.

Premog, drva, koks, kovaški premog in oglje

»ILIRIJA«

Vilharjeva cesta (za Glavnim kolj),
Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4

Telefon št. 2320.

IZPREMEMBE V ČLENU 10. PRAVIL O TARI.

Na predlog carinskega sveta in na podstavi členov 7. in 23. v predlogu zakona o obči carinski tarifi je g. minister financ dne 29. septembra pod C. br. 36.813 odločil:

Za železne bobne se smatrajo samo izdelki iz črne železne pločevine, pa tudi preprosto premazani z barvo zaradi zaščite zoper rjo, v katerih se uvažajo: kalcijev karbid, jedka soda, asfalt, tekoča mila, ekstrakt za strojenje (ekstrakt iz višnjeve pražiljke), tiskarska barva, arzenova kislina, natrijev sulfat, soda (natrijev karbonat) in pepelika (kalijev karbonat), katranove in druge organske barve, ribja mast, žveplovo olje, kokosova mast, olja iz palmovih koščic, palmovo olje, karbolovo ali kreozotovo olje kakor tudi blago iz tar. št. 104, 105, 106 in 107 uvozne tarife k predlogu zakona o obči carinski tarifi, če se uvažajo za tehnično rabo.

Za železne bobne se morajo smatrati prav tako sodi, izdelani iz črne železne pločevine, pa tudi preprosto premazani z barvo zaradi zaščite zoper rjo, brez nabitih obročev, če se uvažajo v njih zgoraj omenjeno blago; zaradi tega se morajo tudi taki sodi smatrati za priznan zavoj za blago. Veha, čep ali vijak vobče — prav tako odprtine na sodu — smejo biti izdelani tudi iz drugega materiala, pa tudi prevlečeni s cinkom, svincem ali kositrom.

Če se v teh zavojih uvažajo blago, ki ima pravico do odbitka tare, se tara odbija, in sicer: pri blagu iz tar. št. 105 in 106 po 12%, za vse ostalo blago pa po 6%.

IZVOZ JABOLK V NEMČIJO.

Nemška tvrdka A. Stahl Wwe., Friedberg i. H. (Kartoffel- Obst- und Landesprodukten-Grosshandlung) želi vzpostaviti direktne poslovne zveze z našo državo in se je vsled tega obrnila na naše ministrstvo trgovine in industrije, da ji pošlje podatke o prvorazrednih tvrdkah, ki se bavijo z izvozom jabolk za izdelovanje mošta (Saure Mostäpfel). Pred vojno je izvažala ta tvrdka mnogo takega blaga iz naše države in se vsled tega na tvrdko opozarjajo vsi naši izvozniki jabolk.

SVETOVNA PRODUKCIJA BAKRA.

Po statističnih podatkih prikazuje produkcija in konzum bakra v poslednjih letih sledeče stanje:

	produkcija	konzum
	(v tonah)	
1923	1,246.400	1,206.100
1924	1,357.700	1,368.800
1925	1,416.900	1,488.800
1926	1,479.500	1,504.000

Ti podatki dokazujejo, da je svetovna produkcija v teh letih narasla za 233.000 ton ali za 19%, torej skoro za 5% letno. Konzum pa se je povečal za 298.000 ton ali za 24-7%, torej za več ko 6% na leto.

Glavni kraji produkcije so bili v letu 1926 sledeči:

Zedinjene države	791.500 ton
Čile	202.300 "
Belgijski Kongo	88.100 "
Japonska	70.200 "
Meksiko	53.800 "
Kanada	60.000 "
Španija	49.500 "
Peru	83.700 "
Nemčija	24.000 "

Ameriške države so producirale l. 1926 1,165.507 ton ali 79% svetovne produkcije: Približno 1 milijon izvira iz Andskega gorovja, na severu iz rudnika Alaske in iz omih »El Teniente« v državi Chile. Slednja je danes od velike važnosti za tržišče bakra. Ona je najvažnejši svetovni producent po Zedinjenih državah, pa bo skoro podvojila svojo letno produkcijo 200.000 ton.

90% čilske produkcije donajajo sledeči trije veliki rudniki: El Cluquimata, Los Potrerillos in El Teniente. Največji rudnik sveta je Cluquimata, za njim pride El Teniente. Njihova kapaciteta bo omogočila proizvodnjo preko 30 mil. ton, s čimer pač najbolj dokazujeta merodajno vlogo Čila na svetovnem tržišču bakra.

Kaj nam prinese bodočnost?

Razvoj tehnike je naučil človeka, da je začel rabiti izraz »nemogoče« zelo previdno. Razvoj zadnjih desetletij tehnične dobe je dokazal, da se je dala marsikatera dozdevna abotna misel v razmeroma kratkem času uresničiti in vsak dan nas bližaj novim udejstvitvam in novim izpremembam.

Ni treba, da sežemo kdove kako daleč nazaj, da pojasnimo duševni preobrat v nas samih, ki ga je povzročila tehnika. Danes imamo že vsakemu lajku predobro znane tehnične udejstvitve kakor: avtomobil, zrakoplov, rotorsko ladjo, turbinske lokomotive, radio, telegrafijo slik i. dr.

Kmalu bomo strmeli v nove izume: v raketni avto, raketni zrakoplov, vsemirske rakete, ki so vsi najaktualnejše tehnične naloge sedanosti. Že se razpravlja o novih oblikah prometa, obravnavajo se javno vprašanja, s katerimi so se še pred nekaj leti bavili izključno le znanstveniki. Razmeroma hitro se je moral lajlik vživeti v novo dobo. Skoraj vsako leto je prineslo nove izume in nova presenečenja, s katerimi se je moral vsak v najkrajšem času sprijazniti, da ga ni zadel upravičen očitok, da ne koraka z duhom časa.

Danes živimo drugače kakor prej, recimo pred petdesetimi leti. Današnji človek se prej prilagodi novotarijam kakor je to storil prejšnji. Pogled na razvoj minulih desetletij zadostuje, da začrtamo razvoj v bodočnosti.

Ozrmo se najprej na sedanost in spoznali bomo, kaj vse se mora v teku let izpremeniti. Pred vsem je vprašanje ureditve prometa, ki postaja vedno bolj pereče, ker se gibljejo neznanske množice ljudi na relativno majhnih površinah. Prišli smo do vprašanja velemesta. Poleg cestnih in podzemeljskih železnic treba še tri, štiri, pet nadstropij cest druga nad drugo. Ena naj bi služila za tovorni promet, druga za tramvajske zveze, tretja za avtomobile, četrta za pešce. Na strešnih ploščah bi bila pristanišča za letala itd.

Nadalje bi bilo treba nekaj izumiti, kar bi ublažilo ropot, ki moti mirno delo v velemestu. Tu že začne delovati domišljija: sestavi naj bi se nekak izolator, nekaka čelada, ki bi se nataknila na glavo in ki bi posrkala ves ropot po ulicah, tovarnah. V Ameriki že imajo take čelade zoper ropot, ki so se zelo obnesle in brez katerih ne bo mogoče delati mirno v večjih mestih.

Očitno je, da se vse bolj in bolj mehanizira. Človeka bodo vedno bolj nadomeščali stroji. Stroji ga izpodrinejo. Če postane danes na kakem mestu nepotreben, postane jutri drugje zopet potreben.

Izumilo se je že letalo, ki leti po zraku brez pilota. Načrt takega letala se je bil že pred leti pojavil, a je na to nenadoma izginil. To letalo se je gonilo s prenosom energije v daljavo in krmarilo z zemlje. Na pogrnjeno mizo, za katero je sedel krmitelj, so padale slike pokrajine in letala, tako da se je lahko razgledal krmitelj po slikah na svoji mizi in ukrenil potrebne okrete.

Kdor ima vsaj nekoliko domišljije, si že lahko domisli kako obliko in kake mere zadobi bodoča vojna. Ne bo več požrla ne uporabljala toliko množic. To ne bo več boj iz bližine, borili se bodo na daljavo dvajsetih do petdesetih kilometrov. Vojna se bo bila na daljavo. Oblaki plina pohite z vetrovi čez deželo in v nekaj minutah če ne še prej bo njihovo pogubno delo končano. Nešteta krdela letal bodo brnela po zraku in se napačala. Pokanje topov bo neusmiljena simfonija v zračnih višavah.

Načrti, kako se bo pridobivala v bodočnosti energija, meje večkrat z domišljijo. Čeprav je z raztopitvijo premoga po postopanju profesorja Bergiusa uspelo, da se dá premog dobera izkoristiti, se vendar povsod trudijo iznajdti nove možnosti za pridobivanje energije.

Že davno pred vojno se je začela graditi v Nemčiji in sicer v Schleswig-

Holsteinu naprava, ki naj bi izkoristila višinsko razliko morja med plimo in oseko z avtomatično delujočimi zatvornicami. Bistven nedostatek tiči v tem, da se dá na ta način energija pridobivati le v presledkih in ne redno.

Drugi načrt je izkoriščanje razlike vodne temperature. V tropičnih morjih je površina morja vroča, voda v večjih globočinah pa ima zelo nizko temperaturo. S pomočjo posebnih cevi, v katerih se dviga voda sama od sebe, bi se spravila mrzla voda brez strojev na površino.

V zadnjem času se je skušalo izrabiti gibanje morske vode za pridobivanje energije, izkoristiti so hoteli celo gorkoto zalivskega toka. Drug vir energije se skuša dobiti v zraku. Tako je znano, da izkorišča Fletnerjev rotor zračne toke. Neki francoski izumitelj se trudi, da bi mu dali zračni tokovi energijo, da jih izkoristi kakor se izkoriščajo pri mlinih na veter. Plauson v Hamburgu pa namerava uporabiti zračno električno n. pr. pri nevihtah, sledeč dejstvu, da je zemlja negativno, zrak pa pozitivno električen. Posebno napravljeni balončki vise v višini petih sto metrov nad zemljo, da črpajo energijo. Izračunilo se je pa, da nastopa pač jaka napetost, da je pa tok sam tako neznačen, da bi ne bilo delo, ki bi ga napravil, v nobenem razmerju s stroški.

V tropičnih krajih skušajo izkoristiti solčno vročino. Taki poskusi se gajo v stari vek, najnovejši poskusi s solčnimi stroji, ki nabirajo z realni in lečami gorkoto in jo odsevajo na posode s tvarinami, ki rade zavrejo, so dokazali, da se dajo na ta način proizvajati precejšnje količine energije.

Druga možnost izkoriščanja solčne energije tiči v kemičnih postopkih. Nekemu ameriškega raziskovalcu je uspelo v tem oziru proizvajati z baterijo takih fotokemičnih stanic tok, ki je malo hišico nekaj dni preskrboval z razsvetljavo.

Poleg vode in poleg zraka skušajo pridobiti tudi hlapove iz zemlje v ta namen, da bi proizvajali energijo. Pomislimo le na tako zvane geizirje (tople vrelce) v Izlandiji in na hlapove, ki vro iz zemeljskih lukenj na borakskih tleh v Toskani. Po poročilih znamenitih inženjerjev so poskusi v Toskani popolnoma uspeli. Podobno se tehnično izkoriščajo hlapovi v Larderelli (pokrajina Pisa), v Kaliforniji in Kanadi.

Še nekaj besed o razdelitvi energije v bodočnosti. Vsak pozna radio in ve, da sprejme tudi najmanjši delec energije, ki jo izžareva oddajalo, sprejemna antena. Ni težko misliti si sistem, ki bi bolj racionalno deloval. Zamislimo se v tako vrsto energije, ki bi ne izginila brez koristi v vse-mirje, ki bi jo marveč določen cilj ujel in izkoristil v kljub njeni težnji, razširiti se. Na drugi strani bi si lahko predstavljali stanje, pri katerem so aparati, loveči energijo, tako popolni, da bi se mogoče le kak neznačen odlomek izžarjene energije izgubil, t. j. da bi ga sprejemni aparati ne ujeli.

Vsa ta izvajanja so le pomanjkljivi načrti, kaj neki nam prinese bodočnost. Razvoja ne moremo točno preokrovati. Bodočnost jo ubere večkrat po drugi poti. Toliko je pa gotovo: tem načrtom, pa naj se nam dozdevajo še tako fantastični, ne moremo odtegniti svoje vere in svojega zaupanja, tembolj, ker tiči že v marsikaterem kal udejstvitve in bodočnosti.

Priporočamo

„Kolinsko cikorijo“

domači in dober izdelek!

Dolžnost vsakega zavednega trgovca je, da pridobi vsaj enega naročnika na »Trgovski list«!

PETROLEJSKA KONCENTRACIJA NA ANGLEŠKEM.

V angleški petrolejski industriji se vršijo velike spremembe, ki merijo na ožje sodelovanje velikih skupin. Burmah Oil je sklenila večjo nakupno pogodbo za delniški paket družbe Shell, kupnina znaša več kot štiri milijone funtov. Do splošnega združenja angleške petrolejske industrije zato še ni moglo priti, ker ima vlada v rokah delniški paket družbe Anglo-Persian. Družba Burmah se je z angleško vlado o tem paketu že opetovano pogajala, a vlada delnic dosti ni hotela prodati. Sedaj so se pričela nova pogajanja. Če se bo prodaja izvršila, ne bo imela fuzija nobenih ovir več in se bodo združile družbe Burmah-Anglo-Persian in Shell.

Paket, ki ga je kupila družba Burmah od Shell, obsega 833.000 delnic. Družba Shell dela, kakor znano, že več let skupaj z družbo Royal Dutch in ima 43 milijonov funtov delniške glavnice. Spričo tega ogromnega kapitala prodaja omenjenega števila delnic sicer ne pomeni dosti, a v transakciji je izražena pripravljenost skupine Shell za izvršitev fuzije.

Hkrati s to transakcijo hoče ustanoviti Burmah Co. novo družbo; v to družbo bo prinesla poleg delnic Anglo-Persian tudi del na novo kupljenih delnic Shell ter lastne osnovne delnice. Kljub temu, da se ni dosegel sporazum z Rusi, upajo po izvršeni fuziji na obvladanje evropskega trga, zlasti še, ker je skupina Shell v prijaznih odnosih do Standard Co. Prvi pozitivni zaključek nove fuzije bo seveda povišanje cene bencina.

Industrija.

Emajlni kartel ureja prekomorski eksport. Zveza evropskih tovarn emajla, ki ji pripadajo Nemčija, Poljska, Češkoslovaška, Avstrija in Ogrska, je sklenila skupne prodajne odredbe za Levanto, za Azijo in za Afriko ter organizacijo centralizirane prodaje za Ameriko. Na bodoči seji bodo sklepali edinole o načinu, kako naj se skupno postopanje izvede oziroma organizira.

Mednarodni sindikat za šipe. V Belgiji se vršijo pogajanja za strnitev vseh

tovarn šip in ogledalnega stekla v sindikat. Če se bodo ta pogajanja pozitivno zaključila, upajo, da bo prišlo tudi do že dolgo nameravanega mednarodnega kartela tovarn, ki izdelujejo steklo za okna. Ravno Belgiji so bili doslej največja ovira tvorbe sindikata. Poleg belgijskih pridejo v poštev še češkoslovaške in nemške tovarne.

Trgovina.

Za izvoznike v Turčijo. Izvoznim spričevalom, ki se pošiljajo turškemu konzulatu v legalizacijo, se mora priložiti duplikat spričevala, originalna faktura in duplikat fakture, ker se duplikati obdržijo pri konzulatu.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (10. t. m.). Močno naraščanje cen se je na ameriških tržiščih ustavilo ter so bili tečajni zadnje dni nekoliko nižji. V Argentini so tudi cene turščice po zadnji haussi občutneje popustile, kar pa ni močno vplivalo na cene na kontinentalnih tržiščih. Na dunajskem tržišču je tendenca v pšenici stalna. Jugoslovenska pšenica potijska se nudi za oktober po 1'65 Kč ex šlep Dunaj. V turščici je promet slab. V moki je kupčija nekoliko živahnješa. Uradno notirajo vključno prometni davek in carina feo Dunaj: pšenica: domača 36'75—37'50, madžarska potijska 40'50—41, jugoslovenska 38'25—38'75; rž: marchfeldska 37'25 do 37'50, madžarska 36—36'25; turščica: 35'50—36; oves: domači 33—33'50, madžarski 34'50—35. Moka >0< v trgovini na debelo: domača 62—64, madžarska 61 do 62, jugoslovenska 58—60.

Ljubljanska borza.

Tečaj 12. oktobra 1928.	Povprasevanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	22'79	22'85
Berlin 1 M	13'54	13'57
Bruselj 1 belga	—	7'9144
Budimpešta 1 pengő	9'9050	9'9350
Curich 100 fr.	1094'10	1097'10
Dunaj 1 šilling	7'9956	8'0256
London 1 funt	—	278'28
Newyork 1 dolar	56'85	57'05
Pariz 100 fr.	—	222'40
Praga 100 kron	168'37	169'17
Trst 100 lir	297—	299—

s patent.
odpiracem

Schmolli-ova pasta

že 50 let najboljša
krema za čevlje

Strokovno šolstvo.

Večerni komercialni tečaji na državni trgovski akademiji v Ljubljani. Zaradi narodnih praznikov se je otvoritev tečajev preložila na ponedeljek 15. oktobra t. l. ob 7. uri zvečer. **Vhod iz Gorupove ulice št. 10.** Nadaljnji upisi se sprejemajo še ves tekoči teden v sobi št. 2, II. nadstropje, levo, dopoldne od 9. do 12. ure, popoldne od 3. do 5. ure. — Vodstvo.

RAZNO.

Sladkor. Mednarodna zveza za sladkorno statistiko priobčuje zaključke druge svoje ankete; na vprašanja je odgovorilo enajst evropskih držav. Množina sladkorne pese, ki naj bi se predelala v kampanji 1928/29, je po tej statistiki cenjena na 29'53 mil. ton (lani 30'52, nazadovanje 3'26%). Pet držav — Poljska, Italija, Jugoslavija, Irska in Danzig — pričakuje za kampanjo 1928/29 za 1,610.000 ton več pesnega pridelka kot lani. Ostalih 6 držav (Avstrija, Nemčija, Ogrska, Belgija, Rumunija in Češkoslovaška) pričakuje za 2,600.000 ton manjši pridelok; nazado-

vanje gre po večini v breme Češkoslovaške, s 70 odstotki. Sladkorno produkcijo imenovanih dežel cenijo na 4 milj. 600.000 ton surovega sladkorja (lani 4,720.000, nazadovanje 120.000 ton ali 1'9%). Dvig produkcije surovega sladkorja pričakujejo Nemčija, Poljska, Jugoslavija, Irska in Danzig, skupno za 300.000 ton; ostale države bodo imele sorazmerno manjšo produkcijo. Tudi tukaj pride največji del nazadovanja na Češkoslovaško, nad 300.000 ton (80%).

Opijev mak v Južni Srbiji. Letošnje leto zaznamuje v pridelku opijevega maka rekord. Pridelali so 150.000 do 180.000 kg; lansko leto je dalo skupaj komaj tretjino tega pridelka. Pridelok kupujejo sedaj večinoma Švicarji, baza je 60 švic. frankov za 1 kg. Kvaliteta je prvovrstna. Čeprav trdka Šalom v Solunu, ki je imela zelo dolgo časa v nakupu in prodaji maka neoporečni resnični monopol, danes tega nima več, vendar drugim trgovcem hudo konkurira. Napravila je podružnice v celi vrsti krajev opijevega okraja, v Velesu, Strumici, Kavadarcih, Štipu, Tetovu itd. Njeni zastopniki dajejo kmetom kredite, in morajo oddati kmetje svoj pridelok najkasneje do 15. oktobra po dnevnih cenah. S tem seveda trdka na kmete zelo pritiska. Narodna banka je obljubila kmetom veliko denarno pomoč, pa svoje obljube ni izvršila. Namesto napovedanih 30 milijonov dinarjev je izplačala samo 4 milijone. Z nakupom se pečata Prometna banka in banka Vardar. Denar dobita po 6%, stroškov pa ne smeta zaračunati več kot s 4%. Posameznih ponudb po 200 do 300 kg je dosti, ker manjka kmetom denarja. Splošno je opij oziroma mak pri nas velik plus; 150.000 kg po 60 švic. frankov je že lepa vsota.

Prodaja nemškega kalija raste zmeraj bolj in pričakujejo na koncu leta velik plus proti lanskemu letu.

TRŽNA POROČILA.

Hmeljski trg. Celje 11. oktobra. Cene v Savinjski dolini so zelo neugodne. Na trgu vlada velika stagnacija, dočim dosežejo nekateri producenti, ki si upajo poslati svoje blago na hmeljski trg v

Ivan Hribar:

132

Moji spomini.

O priliki nekega pomenka s knezoškofom, naznanil mi je le-ta, da je z ozirom na gonjo »Slovenskega Naroda«
proti ustanovitvi njegove gimnazije v Ljubljani, dobil od šentviškega župnika v soglasju z župljani ponudbo, naj svoje zavode zida na ondotnem župnijskem svetu. Ker sem že prej izjavil in sem o tem tudi arhitekta Vancaša poučil, da mestni magistrat stavbi na škofijskih njivah ne bo nasprotoval, zagotovil sem knezoškofa tega vnovič in mu dejal, da mu zaradi »Narodovih«
napadov ni potreba opuščati prvotne misli na gradnjo poslopja v Ljubljani. V nikakem dvomu ga nisem pustil, da bo magistrat vlogo za stavbno dovolilo ugodno rešil in da imam za neverjetni slučaj, da pride stvar pred drugo instanco, za to tudi v občinskem svetu zanesljivo večino. — Kljub temu se je knezoškof dr. Jeglič — zlasti glede na dr. Tavčarjevo križarsko vojsko na javnih shodih — odločil za ustanovitev svojih zavodov v Št. Vidu.

5./I. 1914.

43. Nepotrđitev moje soglasne šeste izvolitve za ljubljanskega župana.

Nemški nacionalci so mi silno zamerili, da sem se udeleževal petrograjskih in praških slovanskih posvetovanj. Ko je potem po ptujskem napadu na Slovence v septembru leta 1908. prišlo v Ljubljani do hrupnih demonstracij proti Nemcem in nemškutarjem, pisali so te demonstracije enostavno na moj rovaš in so zahtevali, da vlada razpusti občinski svet in odstavi mene.

Ker pri vladi zaradi svojega slovanskega političnega usmerjenja, nisem bil persona grata, izrazil sem, še predno je prišlo do nove županske volitve, da utegne vlada res morebiti glede potrđitev moje prve prihodnje izvolitve zavzeti odklonjevalno stališče. Toda moji politični prijatelji — imenoma dr. Kramář in minister Prášek — so bili mnenja, da si vlada vendar ne bo upala izzvati novega konflikta, ko jih ima že tako dosti na vseh koncih in krajih.

Kmalu po moji šesti izvolitvi se je pa pokazalo, da je moja bojazen bila vendar utemeljena. Dunajski listi jeli so namreč naznanjati, da so važni pomisleki proti moji potrđitvi. To pa ne samo nemškotacionalni, temveč tudi taki, o katerih je bilo znano, da tolmačijo vladno mnenje in prinašajo poluzvanične vesti. Kmalu so prvim nedoločnim vestem sledile že določnejše, da

se moja izvolitev ne bo mogla priporočiti cesarju v potrdilo.

Glede na te vesti podam se k ministru dr. Bilińskemu, da izvem kaj več. On mi pove, da se o stvari ni še razpravljalo v ministerskem svetu, da je pa o njej slišal. Ko mu onemim nemškotacionalne gonje proti meni, pripomni Biliński z rahlim odkimanjem z glavo: »Die Sache dürfte einen anderen Hintergrund haben. Denken Sie an Freund Šustersič.«
(Stvar utegne imeti drugo ozadje. Spomnite se prijatelja Šustersiča.) Predno se poslovim, obljubi mi še za potrđitev govoriti v ministerskem svetu, ako pride zadeva predenj.

Začetkom julija 1910 prinese nekoč dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj v »Zvezo južnih Slovanov«
zaupno vest, da se vlada brani predložiti mojo izvolitev cesarju v potrjenje. Po razpravi, ki je temu naznanilo sledila, dobi dr. Ploj naročilo, naj se kot predsednik »Zveze«
poda k ministru notranjih zadev baronu Härdtlu ter mu naznani, da je moja potrđitev klubova zahteva.

Koj naslednji dan-poročal je dr. Ploj, da je bil pri baronu Härdtlu, da mu je pa leta dejal, da raje pri priči odstopi, ko da bi moja ponovno izvolitev priporočal cesarju v potrdilo. Pri tej priliki pa je tožil o baronu Schwarzu, da je najnesposobnejši deželni predsednik, ki si ga kdo misliti more.

V »Zvezi južnih Slovanov«
dobili smo, ko nam je dr. Ploj pripovedoval, vtis, da morajo biti, ker je Härdtl oboje to izrekel takorekoč v eni sapi, silno mogočni intrigantje na delu.

Ko se je o vprašanju ali bom potrjen ali ne po dunajskih časnikih že obilo pisalo, obiskal sem nekega popoldne barona Schwegla ter sem mu povedal, kako se stvar pleče. Schwegel je bil čisto iz sebe, ker me je, kakor mi je sam ponovno priznal, kot župana spoštoval zaradi mojega delovanja za napredek mesta. Dejaj je takoj, da je pripravljen storiti zaradi potrđitve vse korake, ki si jih želim. In domenila sva se, da tudi on stopi k ministru Härdtlu in k ministrskemu predsedniku Bienertu.

Drugi dan okoli polne sešla sva se z baronom Schweglom v gosposki zbornici in tu mi je povedal, da ga je baron Härdtl kar debelo pogledal, ko je on prišel kot posredovalec v tej zadevi. »Kar nesramno se je obnašal nasproti meni tako, da bi mu bil najraje povedal kako surovost,«
pristavi Schwegel. Opravil o tacih okolnostih seveda ni nič. Potem je šel k ministrskemu predsedniku Bienertu. Le-ta mu je odgovoril tako, da ni mogel reči, ali mu je obljubil, ali

je željo njegovo zavrnil. Schwegel pravi nato: »Uravnati moramo svojo taktiko drugače. Saj nam mora biti vsem od tega, da lepa dežela Kranjska ne pride Šustersičevcem v kremplje, ker bi jo to privedlo na rob propada. Ta nevarnost pa je, dokler bo Schwarz v deželi. Združiti se moramo torej proti njemu in če mislite, sem jaz pripravljen na Dunaju takoj začeti tipati. Po mojem mnenju ni nemogoče strmoglaviti tega skrajno nesposobnega človeka.«

Potem, ko je bil dr. Ploj poročal »Zvezi južnih Slovanov«
o svojem posredovanju pri ministru baronu Härdtlu, pokliče me iz klubske sobe na hodnik ter me tajinstveno vpraša: »Ti, ali veš, zakaj ima baron Schwarz takšno zaslonbo, dasi so pri osrednji vladi vsi prepričani, da ga ni slabšega deželnega predsednika, kakor je on?«
Ne da čaka mojega odgovora, nadaljuje: »Veš, govori se — in na Dunaju je to v višjih vladnih krogih splošno znano — da je naravni sin nekega nadvojvode. No, pa saj Ti ga lahko tudi imenujem. Pravijo, da je Rainerjev sin!«
Po teh besedah mi je bilo mahoma marsikaj jasno, česar prej razumel nisem.

Ko mi je torej baron Schwegel poročal o svojem posredovanju, spomnim se tega pogovora in omenim mu, kaj mi je Ploj povedal. Schwegel mi odgovori: »Čul sem to tudi, pa ne verjamem.«
— Na to mu razodnem kako mi je Schwarz v nekem razgovoru nekoč sam pripovedoval, da se je že kot vladni koncipist v Inomostu začel učiti slovenskega jezika z namenom, da gre službovat k namestništvu v Trst. Opozorim ga dalje, da je — dasi je bila v Trstu njegova nesposobnost splošno znana — bil vendarle imenovan za deželnega predsednika na Kranjsko. Tu da je bil, ko se je komaj dobro v svojem uradnem stanovanju ogrel, povišan v baronski stan in da je kmalu nato postal tajni svetnik, v tem ko baron Winkler po dolgih letih uspešnega svojega službovanja, te časti dosegel ni. Povem mu tudi, da se je pred kakimi desetimi leti čisto nenapovedano pripeljal v Ljubljano na dvorjoda Rainer, poslal s kolodvora k meni, me prosil, naj ga peljem nekoliko po Ljubljani, se zanimam za razmere v mestu in se je potem s poldanskim brzovlakom zopet odpeljal. Konečno ga opozorim, kako me je baron Härdtel pozival, naj se v lastnem svojem interesu sprijaznim z deželnim predsednikom, dasi ga je pred tem dr. Ploju označil za najnesposobnejšega deželnega predsednika, kar jih je kdaj Avstrija imela.

Ko je Schwegel vse to slišal, dejal mi je: »Sedaj verjamem tudi jaz. Pod takimi okolnostmi ni proti Schwarzu seveda mogoče opraviti ničesar.«
—

(Dalje prihodnjaj.)

Nürnberg in Strasbourg, kjer dosežejo 32—42 Din za kg, ne dajo prekupovalci po Savinjski dolini niti 20 Din. Mnogo so krivi nizkim cenam producenti sami, ki letajo za prekupovalci ter preveč vsiljivo ponujajo svoje blago. Ugodne cene se morejo doseči le, ako morajo židje sami potrkati na producentova vrata.

Hmelj v statistiki srednjeevropskega hmeljskega urada. Druga cenitev imenovanega urada kaže napram prvi cenitvi nadaljno znižanje za 20.000 do 40.000 stotov, torej napram letu 1927 minus

140.000 do 160.000 stotov. Češkoslovaška je ocenjena z 12.000 stoti manj, Jugoslavija z 10.000 manj, Alzacija s 7000 in Poljska s 5000, dočim izkazuje Nemčija plus 5000 stotov. V poštev pride kvalitetni hmelj iz Češkoslovaške, Nemčije, Jugoslavije in Poljske, in zato ni govora o nadprodukciji tovrstnega hmelja.

Znižanje cen za živo srebro. V živem srebru je trajala dva meseca velika hausse. Naenkrat je cena zelo padla, a ustrahovani kupci vseeno niso hoteli kupovati. Hausse je bila v prvi vrsti po-

sledica poročil o nameravani omejitvi španske in italijanske produkcije in posledica opreznosti producentov teh dežel spriču tvorbe prodajnega kartela od 1. oktobra naprej. Prvo delo novega kartela je pa obstajalo v tem, da je cene znižal, v svrhu, da dobi trg bolj v roko, da izloči prekupno trgovino ter da prepreči novo produkcijo. Novi špansko-italijanski kartel, ki je ustanovljen zaenkrat za dve leti, ima svoj prodajni urad v Lausanne (Švica). On obsega 90 odstotkov vse svetovne produkcije,

ostanek si razdelita v prvi vrsti Mehika in U. S. A.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 5. oktobra 1928 je bil pripeljanih 513 svin in 1 ovca. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 70—125 Din komad, 7 do 9 tednov stari 225—250 Din, 3 do 4 mesece stari 360—450 Din, 5 do 7 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 1000—1300 Din. 1 kg žive teže 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16—18 Din, ena koza 150 Din. Prodanih je bilo 218 svin in 1 koza.

Motvoz Grosuplje

domači slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

H. SUTTNER

LJUBLJANA

Ure, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna v Švici

RADIO AVTO

akumulatorske baterije
prima domači izdelek

VATRA

MARIBOR

Ing. J. & F. Domicelj

Veletrgovina
kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

MIRTNE vence in šopke za poroke najnovejših oblik, božične prilike (rutice), umetne cvetlice in perasa, nagrobne vence i. t. d. nudi po konkurenčnih cenah

Cvetličarna Podčetrtok

Lastnik: RADO PREGRAD.

Specijalijeta: Mirtni venci in šopki.

L. Mikuš, Ljubljana
Mestni trg 15
DEŽNIKI! DEŽNIKI!

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929, ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še

danes najbolj obražtan. Letočnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnika nasl.
tiskarna in litografični zavod
LJUBLJANA, Breg štev. 12

Najboljše

nabavite otroške majice in nogavičke, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, gumbe, vezzenino, čipke, kompletne potrebščine za krojače, čevljarje in sedlarje edino le pri

Jos. Petelincu

Telefon 2913
Na veliko!

Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE

STRACE

JOURNALE

SOLSKE

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIŽICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

R. RANZINGER, LJUBLJANA

Telefon 2060 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2060

Špedicijsko podjetje, skladišče, carinsko posredništvo, prevažanje pohištva

KUVERTA

- DRUŽBA Z O. Z. -

Tvornica kuvert in konfekcija papirja

LJUBLJANA

Vožarski pot št. 1

Karlovska cesta št. 2

MALINOVEC

in druge brezalkoholne pijače, naravne, brez esenc, brez saharina in kemikalij, iz svežega sadja in grozdja
RUDOLF NIEFERGAL
MARIBOR, Koroška cesta št. 1

Izdelovanje oljnatih barv, firnoža, lakov in steklarskega kleja. — Zaloga kemičnih in rudninskih barv. — Potrebščine za slikarje, pisarje, ličarje in druge, vse v te stroko spadajoče.

Se priporočam

Ivan Jančar

TRGOVINA

MIKLOŠIČEVA C. 4

SKLADIŠČE

VIDOVDANSKA 14.

„Trgovski list“

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje, razširjanje in inseriranje.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristinega vina.

Tehnično in higijenično

najmoderneje ureje-

na kisarna v Ju-

goslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889.

Telefon štev. 2016.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Poštni ček 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. — Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Stanje vložnega denarja nad 1.200 milijonov kron.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje polog lastnega hranilnišnega premoženja še mesto Ljubljana s vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.